

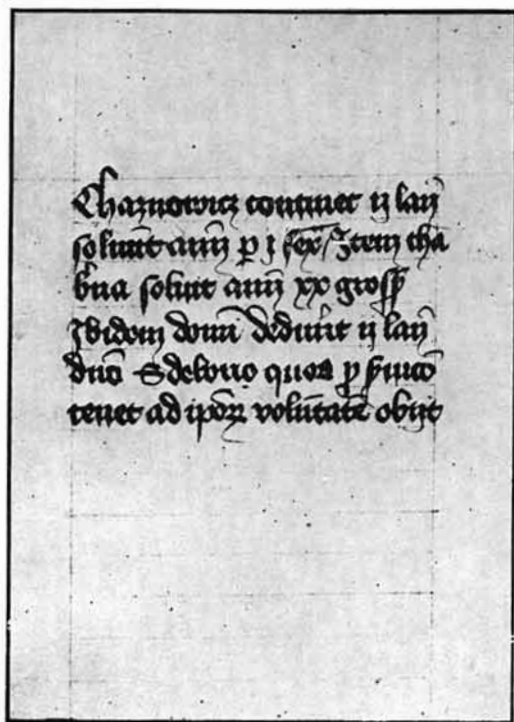
Cheznovice

1379 - 1979

let obce

Úvodem

V současném období buduje všechen náš pracující lid pod vedením KSČ rozvinutou socialistickou společnost a dosahuje velmi dobrých výsledků při zvyšování životní úrovně lidí. V tomto pracovním úsilí je zapojena i celá obec Cheznovice, která nezapomíná na zvelebování životního prostředí, jež doznalo podstatných změn v porovnání s dávnou minulostí.

Minulost si musíme připomínat, abychom srozumitelněji pochopili výsledky a další úkoly a cíle současné společnosti. Jsme hrdi na svou obec a rádi vzpomínáme jejího vývoje.

Cheznovice existují již nejméně 600 let. MNV a celá národní fronta se rozhodly poprvé oslavit výročí založení obce a zavzpomínat na celou historii. K tomuto účelu slouží i tato brožura.

Je těžké shrnout život obce do malé brožury, byl-li psán věky. Domníváme se, že její obsah může splnit záměr.

Naše brožura ukazuje, jak chudý a těžký byl život našich předků, kteří za spravedlivější životní podmínky museli bojovat celou řadu let, jaké přeměny obci přinesl r. 1945 po osvobození vlasti Sovětskou armádou a hlavně pak slavné vítězství pracujícího lidu nad reakcí v únoru 1948, kdy náš lid nastupuje cestu pod vedením KSČ k spravedlivému společenskému řádu — socialismu, v němž stojí za to žít a za něj dále bojovat.

Výňatek z rukopisu rožmberského urbáře z r. 1379

Překlad:

Cheznovice obsahují 2 lány. Platí ročně po 1 kopě grošů. Rovněž krčma platí ročně 20 grošů. Tamtéž dali páni 2 lány Zdeborovi, které má za službu do jejich vůle.

Historie Cheznovic

Cheznovice leží na předělu mezi jižním cípem sídelní oblasti Hořovicka při Jalovém potoce a mezi širokým údolím, které po trase Žebrák - Cerhovice - Mýto - Rokycany spojuje střední Čechy s Plzeňskem jako centrem západních Čech. Tato spojnice měla od pravěku hlavní význam, byla cestou, kudy procházeli lovci už ve starší době kamenné (ojedinělé drobné nálezy u Zbiroha a Rokycan) a pak v mladší době kamenné asi před 6 000 lety první zemědělci ze středních Čech na Plzeňsko.

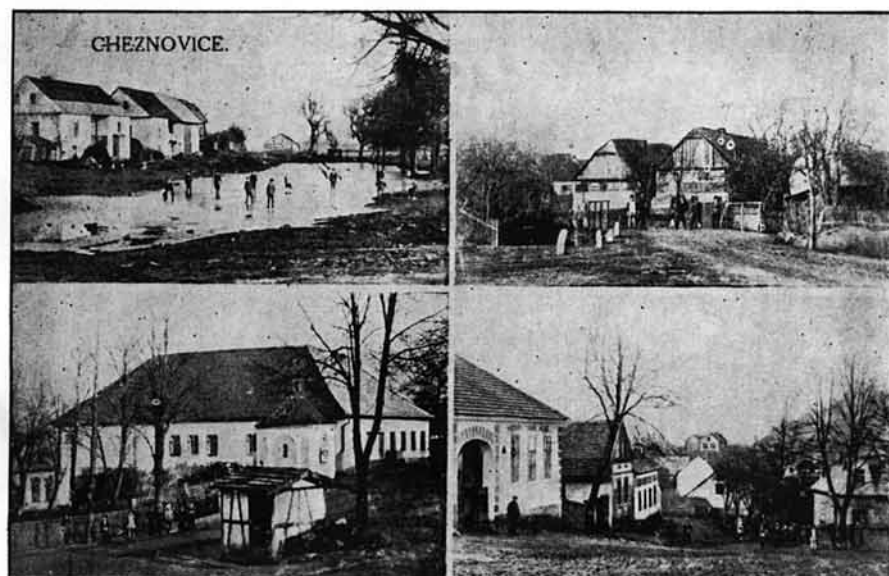
Krajina mezi Hořovicemi a Rokycany zůstávala však po celý pravěk jen průchozím místem, půda tu nebyla natolik úrodná, aby užívala trvalé osídlení při nízké úrovni pravěkého zemědělství. Z mladší doby kamenné se sice náhodně našly ojedinělé kamenné nástroje u Mýta, Olešné a Zaječova, ale pak zůstalo Komárovsko i Mýtsko prakticky beze stop lidského osídlení až do raného středověku.

Teprve v 11. a 12. století, v období tzv. vnitřní kolonizace začalo narůstající slovanské obyvatelstvo ze středních Čech osídlovat i tuto krajinu, rostou první vesnice a nevelké hrádky (Dobřív, Strašice). Někdy v této době mohly vzniknout i Cheznovice. O větším stáří svědčí i pohřebiště na návrší „Varta“, objevené při otevírání lomu na kámen v roce 1891. Jsou to slovanské mohyly — kostry obložené

plochými kameny. Jako milodary — pozůstatek pohanských pověr udržujících se ještě v 11. a 12. století — byly mrtvým do hrobů přidány železné zbraně a nástroje (zejména krátké nože) a ozdoby typické pro tu dobu, tak zvané záušnice, nošené ve vlasech za ušima. Byly to kroužky z bronzového (někdy postříbřeného) drátu, otevřené, jeden konec byl roztepán naplocho a zahnut do podoby písmene S.) Záušnice a železné nožíky byly předány do rokycanského muzea.) Dávny vznik obce dokládá kruhovitá náves i koncovka jména ... ovice.

V nejstarších písemných dokladech má obec jméno Chaznovice (Kaznovice) a Chozňovice, ale brzy se objevuje tvar Cheznovice a ten převládá. V češtině se Chaz ... ani Choz ... nemohlo v normálním vývoji změnit na Chez... Je tedy cizí nejen ráz základu jména, ale i hláskové přizpůsobování. Chaznovice je ves lidí chaznových. Tento výraz se k nám dostal asi z jihu ze severotureckého tvaru „gazna“ — poklad a ostatní Slované ho převzali (srbochorvatsky hazna — poklad, bulharsky hazná — poklad/na).

Vznik obce tedy spadá do doby vlády posledních Přemyslovců a vlády Lucemburků (Přemysl Otakar I. 1197—1230, Václav I. 1230—1253, Přemysl Otakar II. 1253—1278, Václav II. 1278—1305, Václav III. 1305—1306,

Pohlednice
z doby před
první
světovou
válkou

Jan Lucemburský 1310—1346, Karel IV. 1346—1378).

Nejstarší písemná zmínka o existenci Cheznovic je uvedena v druhé knize svolací desk zemských z 2. října 1370. Podle tohoto zápisu vlastnil Cheznovice Smil z Libomyšle. V dochovaném originálním textu rožmberského urbáře je o existenci Cheznovic zmínka z r. 1374. Rožmberský urbář je soupis světského majetku několika set vesnic rožmberských statků, které sahaly až na Strašicko a k nim patřily dvě usedlosti z Cheznovic — 2 lány. Další 2 lány vlastnil v Cheznovicích v sedmdesátých letech 14. století bezúročně za službu Rožmberkům drobný šlechtic Zdebor. Do rožmberského majetku patřila ještě právovárečná krčma. Vrchnost dostávala z každého lánu kopu grošů a z krčmy 20 grošů ročně. Jan z Rožmberka chtěje zboží své zakrouhlit, dohodl se s králem Václavem IV. r. 1385 o koupi ještě jiných statků v Cheznovicích, které připojil ke Strašicům. V roce 1395 prodal Jindřich z Rožmberka úrok z těchto gruntů (5 kop, 4 groše) svému písaři Václavovi a ten úrok věnoval třeboňskému klášteru.

(Od r. 1336—1426 patřilo panství zbírožského zámku Rožmberkům a v tomto majetku byly i Cheznovice. V r. 1426 postoupil zbírožské panství Oldřich z Rožmberka císaři Zikmundovi, ten majetek předal Kunatovi Kaplíři ze Sulevic. V r. 1478 vlastnil Zbiroh Jaroslav a Zdislav ze Šternberka, v r. 1505 bylo prodáno panství Lobkovicům, kteří zde vládli do r. 1594. V tomto roce bylo panství přivtěleno královské komoře (císař Matyáš sem přijížděl na honbu). Na zbírožském panství se vystřídalo dále ještě několik majitelů.)

Podle těchto zpráv nebyla zemědělská půda velká (6—7 lánů) a hospodařilo zde málo zemědělců. Celý tento majetek byl rozdělen na dvě panství a ta se udržela do zestátnění po druhé světové válce.

Cheznovice někdy patřily dědičně k Zaliz (Záluží) hrádku, který v té době patřil Zbyňku Zajíci (snad vnuk Oldřicha, zakladatele kláštera sv. Dobrotivé na ostrově), nebo Markvartovi (druhý rod ze Záluží ve 14. stol.). Jeden rod vlastnil hrádek, druhý ves. Asi r. 1477 byly Cheznovice prodány bratřím Jaroslavovi a Zdislavovi ze Šternberka. V r. 1495 dal dědičně statek Cheznovice s příslušenstvím (kromě tří člověkův) král Vladislav II. (1471—1516) za věrné služby bratřím Janovi a Kunatovi Pešíkům z Komárova, darovací listinou tohoto znění: „My, Vladislav z B. M. král uherský, český, charvatský oznamujeme

tímto listem, že Kunath Pešík a Jan bratr z Komárova zpravili jsů nás, že mají a drží ves řčenů Cheznovice s jejím příslušenstvím, kteráž někdy dědičně příslušela k Zaliz hrádku před některým časem týmž bratřím dědičně dali jsme, abychom jim tu ves k těmž hrádku dědičně dáti ráčili — k jejichžto snažným prosbám pro mnohé věrné a platné služby, které jsů nám činili, naklonění jsouce — ves Cheznovice s lidmi, s kmetci, s platy, s lesy, s háji, lukami, potoky, rybníky, s rolí ornou i neornou i se všemi té vsi příslušenstvími, jmenovaným bratřím a jejich dědicům — ku pravému a zpupnému dědictví dali jsme tímto listem mocí naší královskou. Protož příkazujeme větším i menším úředníkuom dsk zemských, aby tento list náš v dsky zemské uložili.

Dáno v Budíně, v úterý u Vigílii matky Boží Sněžné léta P. 1494.“

(V roce 1460 byla postavena stará hájovna, byl to statek; zbořena 1946).

Ze 16. stol. není o Cheznovicích žádná zpráva. Teprve počátkem 17. stol. v r. 1623 jsou doklady, že Cheznovice vlastnil Václav Pešík z Komárova, který byl věrným vyznavačem učení podobojí. Pro účast na stavovské vzpouře mu byla třetina majetku zkonfiskována a v tom byly i Cheznovice. V témže roce byl majetek prodán hraběnce Marii Slavatové, roz. z Valdštejna. Po její smrti byl majetek postoupen hraběnce Marii Eusebii z Martinic s tou výminkou, že honby na zvěř byly vyhrazeny ke královskému panství zbírožskému. Cheznovice pak vlastnil hrabě Maxmilián z Martinic a patřily panství hořovickému. Dalšími majiteli byli hr. Vrnbů a knížata Hanavští (1852—1945).

V době předání Cheznovic Václavu Pešíkovi byly Cheznovice popisovány takto:

„Cheznovice, kteráž ves ze všech gruntův jest dobře na míli zděli, leží mezi grunty J. M. cs. k panství zbírovskému přináležejícími a jest pěkně vůkol lesy vymezována od gruntův císařských. V níž má býti lidí osedlých 19, nyní se jich toliko 10 nachází a ti nic nemají. Dědiny své velmi namále osívají, jichž míti mají všech orných devět a čtvrt lánu, kterýchž ani za jeden lán neudělají, louky mají pěkný, pastviště znamenitý a pro chování dobytka velmi znamenité, pohodlné. Někdy ta ves samým dobytčím velmi bohatá byla a nyní pak nic chudšího a mizernějšího nad ně se nenachází. Při té vsi nachází se veliká hojnost rudy železné několikrát, kdež by se mohla vystavěti pec vysoká a jeden hamr, jest tomu příhodné místo, nebo při té vsi jeden püstý rybník se na-

cháží, do kteréhož by se mohlo vsadit plodu na kapry 100 kop. Kterýžto rybník pro vysokou pec ano i hamr dosti vody by dával, lesů pro uhlí nachází se spotřeba. Ten rybník spotřebuje velikého nákladu neb je v něm na jalové troubě strž a hlavní trouby obě dvě jsou prolomeny takže by ten náklad sotva 1 000 kop mohl by spraven býti. Nicméně zase ten náklad by dvoje lovení rybníka i více vyneslo. Druhý rybníček malý pod samou vsí, kde by se mohla vysoká pec vystavěti, ten by se malým nákladem spraviti mohl. Při té vsi je potůček, který se začíná v lesích panských a díl z pramenů jde z gruntův císařských, z lesů těnských a jde skrze ten pustý velký rybník dolů pod ves, až do samého rybníka JMcs, jenž se jmenuje Velký Svatoštěpánský. Kdyby rybník byl nasazený nacházelo by se v něm všelikých ryb, stěvlí, mšenci a jiných dosti, nyní osychá, nic v něm není. Pod tou vsí býval také mlejn, vlastní jednoho mlynáře jenž se Kaše jmenoval, mohl by se zase vystavěti neb na tom místě hamr a jedno kolo mlejnský postavit. Ta ves nyní seká ty louky, které od těch panských gruntův jsou, platí se jen od nich. Jsou také povinni se všemi jinými poddanými co se jim poručí vykonávati. V té vsi je krčma vejsadní. Ves náleží k záduší sv. Štěpána nad Mejtem, tam desátky odvozovati povinni jsou."

V r. 1646 byly upřesňovány hranice hořovického panství. Pro zajímavost vyjímáme ze záznamů:

(byli přítomni zástupci panství hořovického: ouředník, šichtmistr, důchodní písař, písař obroční, fořtknechtí revírů hředského, hůreckého, těnského, volešského, kvaňského, zástupci panství zbirožského: držený pán Kolenec z Kolna JMcs panství zbirovského, točnického, královského, fořtmistr, písař, polesní, hofjagr a lidé poddaní panství zbirovského náležející ze vsi Volešný, Těň a městys Mejta a též lidé poddaní z panství hořovického ze vsi Cheznovic. Hranice byly vytyčovány vruby na stromech, mezníky, kříži, břehy atd.)

„Hranice začátek berou v potůčku, který teče ode vsi Volešný do rybníka sv. Štěpánského u pařezu lipového, kteréž bylo dřevo mezní a od toho stalo jest se nový, při němž je vsazen kámen veliký a kovářskými okujemi obložený, nahoře kříž svědků napsaný a jmenuje se Šamanův mezník, neb témuž při něm právo mezní dáno jest a dělí grundy MJcs Zbirovský ode vsi Volešný a Hořovický ode vsi Cheznovic, pravá ruka Cheznovská a druhá Volešská, odtud rovně po vrubích až do luhu k dubu

velkému, v kterém mnoho starých znamení jest, též i v nově vruby udělány jsou a slove Řeháčkův dub atd.“

Poddaných z hořovického panství tehdy bylo 20 a platili vrchnosti úrok celkem 38 kop, 41 groš, 3 denáry, 38 slepic, 20 dní roboty ke stravě. Na tomto úroku se podíleli jednotliví poddaní těchto jmen: Jiří Vokoun, Ondřej Duchek, Havel Šiška, Jakub Krosnař, Duchek Beranů, Jiřík Levoun, Michovský, Pavel Řeháček, Jakub Vladyka, Ondra Tesař, Tauškovský, Pavel Studnička, Jíra Firýt, Jíra Zumr, Bílý, Jíra Stodůlka, Adam Jonák, Valachovský, Hačešovský, Ondra Kaše.

Poddaní dostávali například odměnu za sekání a sušení sena na panských lukách:

„Od sena seči lidem poddaným se plat takový dává . . . , cheznovickým

od sena — 6 kop

od otavy — 1 kopa, 17 grošů, 1 denár.

Proto od otav tak málo se dává, že již od mnoha let těma velikýma suchy málo otav se rodí. Když se otavy jakž náleží urodí, tehdy každý vsi o polovici tolik od nich jim dávati se má.“

Výše jmenovaní hospodáři měli půdu většinou o výměře asi půl lánu, jen tři čtvrt lánu a osívali 30 srychů půdy.

V době pobělohorské vzrostl počet obyvatel díky těžbě a zpracování železné rudy, současně se však pronikavě drobila poddanská zemědělská držba a urychlovala se sociálně-ekonomická diferenciace obyvatelstva, takže podle rustikálního tereziánského katastru z poloviny 18. století bylo v Cheznovicích celkem 130 ha rustikálních (robotě podléhajících) rolí, 140 ha rustikálních a dominikánských (panských) luk a pastvin a 15 ha rustikálního lesa, 20 poddanských hospodářství, z nichž většina 13 měla po 4—9 ha, 4 dokonce jen 1,5—4 ha a pouze 3 hospodářství po 9—17 ha. Ve vsi byl tehdy také panský mlýn (velkostatek Hořovice) o jednom složení a připomínaly se tu rybníky Cheznovický, U pece cheznovické a u Cheznovic.

Ve druhé polovině 18. a v první polovině 19. století (1777—1850) měly Cheznovice již 80 domů a objevuje se již většina jmen dosud známých v obci: Huml, Kratochvíl, Štochl, Hrabák, Toncar, Marek, Vokoun, Šťastný, Krátký, Firit, Ungr, Hasman, Štokr, Humlhanz, Hlavatý, Hošek, Beldík, Holý, Heřpolt, Blahník a v menším počtu ještě další. V největším počtu se vyskytuje jméno Huml.

Každý tehdejší grunt měl vrchností stanoveny povinnosti, jak to například ukazuje záznam z r. 1797:

- platit c. k. daně, dodávky a povozy včas a vždy poskytnouti,
- robota 3 dny v týdnu s párem koní a dále od sv. Jana do sv. Václava 1 den týdně pěší robota s dělníkem a ročně úrok vrchnosti 2 zlaté, 38 krejcarů,
- za sběr dřeva a steliva z panských lesů zaplatit nebo odpracovat,
- popel ze dřeva odvádět do panské flusárny za cenu 7 krejcarů za 1 strych,
- faráři odvádět každoročně desátek,
- platit všechna obecní břemena."

Také inventář osobního majetku býval skromný. V berní knize je uveden například majetek Jana Vokouna z r. 1802 následující: „1 březí kobyly, 1 kobyly slepá, 1 dvouletý valach, 1 roční hříbě, 2 voly, 2 roční telata, 4 krávy, 8 starých ovcí, 7 jehňat, 1 svině, z nářadí se uvádí 1 nový vůz, 1 starý vůz, 1 vůz nový bez jednoho kola, 4 starý dokonalý ráfy, 1 pár nekovaný plužní kola, 2 páry okovaný s pluhama, 1 brány, ve stodole sláma a píce pro dobytek, 4 trávni kosa, 3 srpy, 1 řezací stolice, 3 řešátka, 2 vidle, 1 železná lopata, 1 motyka, 3 sekery, 1 širočina, 1 podávky, 2 nebozezy, 1 vosník, 1 ruční pilka, 1 velká pila, 2 špice, 9 obrazů, 1 stůl, 2 židličky, ze šactva 1 soukenný kabát, 1 lajbl, 1 střevíce, 1 punčochy, 2 košile."

V 19. století byly v Cheznovicích 2 dílny na výrobu lesní soli (flus, potaš) tzv. „flusárny“. Jedna byla vedle fořtovny (asi 100 m od nynější hájovny směrem k obci a druhá), zároveň mydlárna, v čp. 83 (sousední dům dnešního čp. 37). Lidem pracujícím v těchto dílnách se říkalo flusárnici. Flus — uhlíčan draselný — se získával vylouhováním z dřevěného popela. Popel sbírali po domech popeláři. Za soudek se platil šesták, za strych 20 krejcarů, za putnu 4 groše. Popel se sypal do velkých kádí. Dno kádě se pokrylo klestím, na ně se dalo falešné dno (prkénka s mezerami) a na něj křížem polena. Do kádí na popel se lila měkká voda (na pytel popele asi 2 konve vody). Louh z kádě vytékal postranním otvorem — žlábkem do nádob v zemi zapuštěných. Přilévání vody se opakovalo třikrát. Každá kád' vydala asi 12 konví louhu. Vylouhovaný popel se sušil na slunci a sloužil jako hnojivo „štel“. Štel se prodával, za 2 fůry 10 zlatých.

Zbylého popela se užívalo i k výrobě zeleňého skla butelkového. Louh byl odpařován v kotlích (kotel louhu stál až 70 zlatých). Pod kotli se topilo uhlím. Za týden se spálila fůra uhlí. Po pět dnů se louh do kotle přiléval, aby zhoustl a pak se „zavařoval“. Zavařený louh

ztuhl a z kotle se vysekával. Tak se pracovalo od května do konce září. Vyvařený louh obsahoval ještě vodu a jiné látky a jen asi polovinu uhlíčanu draselného. Aby byly odstraněny nepotřebné látky, byl pálen v nevysoké pekařské peci. Pálení trvalo skoro celý týden. Pálit se začalo po sv. Václavu. Hotový flus se dával do sudů, které se utěsnily, aby se zamezilo přístupu vzduchu. Flusu se užívalo ve sklennářství, k přípravě sanytru, střelného prachu, k fabrikaci ledku, mýdla a šmolky, v barvířství, hrnčířství a lékařství. V Cheznovicích byly vyrobeny 4 sudy ročně. Flus byl poměrně drahý, v době úpadku stál metrický cent jen 12 zlatých. Louh se vyráběl v malém množství i po domácku a užíval se při praní místo sody. Ve flusárně stál džbánek louhu 2 krejcarů.

V lesích kolem Cheznovic se pálilo dřevěné uhlí a zaměstnávalo se jím několik rodin uhlířů (Humlové, Toncarové, Mračkové, Holých, Markové). Nejdříve se nakupila hromada dřeva podoby kužele či kulové úseče, poházela se zemí s drny, odkryly se průduchy a dřevo se zapálilo. Nesmělo hořet plamenem. Hromadám se říkalo „milíře“. K pálení uhlí se užívalo dřevo polenové a pařezové. Uhlíři museli milíře hlídat, proto také v lesích nocovali v provizorních boudách a domů se vraceli jednou za týden až čtrnáct dnů. V lese si také vařili ponejvíce „uhlířinu“ (brambory a noky), která byla po technologické stránce nejjednodušší. Odměnu dostávali podle množství metrických centů odevzdaného uhlí, za 1 q

Zakládání milíře podle soudobé kresby

Poslední milíř na Rokycansku v roce 1913

Zimní
nářada z
Cheznovic,
roubené
chalupy
(záběr
z roku 1970)

Pohazování milíře

50 krejcarů. Když odvezl uhlíř uhlí až do Rokycan, pak dostal 2 zlaté a 70 krejcarů. Někdy byli uhlíři placeni za směnu a to dostali 1 zl, 30 krejcarů. Za starých časů dostávali uhlíři příplatky zvané „přípalky“, jestliže měli při pálení malé ztráty dřeva.

Po domácku se také vyráběl šindel (krytina střech ze dřeva) a některý občan našel výdělek i v prodeji kolomazi (zvláštní vazelina na mazání kol).

Podle uvedených místních zaměstnání byly dávány rodinám přezdívky, které se dochovaly dosud jako: u Uhlířů (čp. 143, rodina Humlova a Markova), u Šindelářů (čp. 124, 102), u Flusárníků (čp. 140), u Kolomazníků (čp. 5) atd.

Na samém konci feudalismu v polovině 19. století měly Cheznovice již 80 domů a 585 obyvatel, školu a panskou myslivnu.

V minulých dobách se těžila kolem Cheznovic železná ruda. Při primitivních začátcích to byla těžba povrchová, nejčastěji štolami vedenými do svahů. Doly patřily ke komárovským železárnám. Těžba rudy v Cheznovicích byla ukončena v r. 1875 ve Žlebci.

Rybník (dnes „Na panské louce“) byl vybudován v r. 1420 a zrušen velkostatkem hořovickým v r. 1898.

Stará hájovna (stála asi 100 m od nynější hájovny směrem k obci) byla postavena v r. 1460 a zbořena v r. 1946. Býval to dvůr.

Po r. 1649 řádl v okolí Komárova mor, který pravděpodobně zasáhl i obyvatele Cheznovic. Mnoho lidí vymřelo, proto byli do komárovských hutí povoláni Němci a z té doby jsou v kraji jména jako Hasman, Ungr, Valdhanz atd.

V r. 1770 bylo zavedeno patentem číslování domů, které až do této doby nesly jen jméno majitele.

V r. 1840 nebyl v obci ani obchod a ani hostinec. Nákup se obstarával v Mýtě. První obchod otevřel v r. 1846 Moric Weiss, který vypaloval a prodával dýmky, tkaničky, sirky, mýdlo a různé další drobnosti. Bydlel v čp. 37. Zábavy se konaly v bytě u občana Krátkého čp. 11 (kde bývávala škola). Prodej piva zajišťoval Hrabák č. 1, Hostinskou živnost měl v r. 1846 občan Šimek v č. 59 (dnes u Karásků). V r. 1860 otevřel obchod a hostinec Hasman v č. 13 (dnes u Antošů). V r. 1879 otevřel obchod v č. 14 občan Veverka, který zanikl r. 1894. R. 1880 otevřel obchod Petr Moulis v č. 15 a v r. 1899 začal obchodovat a pohostinství provozovat v č. 13 Tomáš Antoš.

V r. 1848 byla zrušena robota, ale cheznovičtí poddaní byli zbaveni roboty až v r. 1850. Zrušením roboty zanikl v obci rychtář. Byla zavedena správa obcí, kterou vedli starostové. Cheznovice už nepodléhaly hořovické vrchnosti, ale k okresu Zbiroh a okresnímu hejtmanství hořovickému. V r. 1894 byl okres Zbiroh připojen k okresnímu hejtmanství do Rokycan a s ním i Cheznovice.

Ještě v r. 1850 nebyly z obce silnice, ale neschůdné cesty. Cesta do Mýta vedla ke staré hájovně a odtud směrem na Hluboký. Cesta ke Strašicům vedla přes Žlebec a cestě k Olešné zůstal stejný směr. Teprve v r. 1891 byla upravena cesta na silnici směrem k Olešné, r. 1901–1903 byla vybudována silnice dnešním směrem do Mýta a Strašic.

V okolí Cheznovic (ve Žlebci, v Janovkách a jinde) se dolovala železná ruda, byla poměrně chudá (30–35 % železa). Poslední důl ve Žlebci (U mašiny) byl zrušen v r. 1875.

Hutní a železářská díla na Komárovsku

UPOMÍNKA K HNUTÍ DĚLNICKÉMU ROKU 1890.

Politický plakát, zabavený v roce 1892 v hostinci Josefa Humla č. 4

Zvonička na návsi byla původně na dřevěných sloupech a vedle stával kříž, v r. 1884 byla vystavěna z cihel a dnešní podobu dostala v r. 1933. Po zřízení školy zvonil učitel, od r. 1879 kovář a až do r. 1946 zvoník.

První spolek v obci byl založen r. 1896 a nesl jméno Vzdělávací spolek „Svobodoslav“. Jeho předsedou byl Jos. Huml č. 48 a jednatelem Jan Vildman č. 38.

V r. 1900 byl založen Občansko-hospodářský spolek pro Cheznovice a okolí. Prvním předsedou byl řídící učitel Em. Kerbl. Spolek měl 32 členů a asi r. 1922 činnost ukončil.

V r. 1901 byl z podnětu rolníka Jos. Hrabáka č. 1 založen Spořitelna a záložní spolek (Kampelička). Prvním starostou spolku byl říd. učitel Em. Kerbl, pokladníkem Jan Karásek č. 47. Spolek měl 70 členů a vkladů téměř 1 mil. korun. Půjčkami spolek umožnil výstavbu rodinných domů na Rafandě.

Roku 1902 byla založena Sekce mládeže, jejíž členové založili v r. 1909 stranu sociálně

demokratickou. Založením DTJ v r. 1913 činnost sekce zanikla.

V r. 1903 byl založen Sbor dobrovolných hasičů, který měl 10 členů zakládajících, 9 přispívajících a 16 činných. Prvním předsedou byl Jos. Hrabák č. 1, jednatelem Al. Hauzner č. 6 a velitelem Fr. Karásek č. 47.

V r. 1906 bylo založeno Maloroľnicko-domkářské sdružení, které bylo později změněno na Skupinu svazu západočeských domkářů s ústředím v Plzni. Prvním předsedou byl Jos. Humlhanz č. 34, jednatelem Fr. Čermák č. 120. Při založení měla skupina 21 členů. Spolek ulehčoval práci drobným zemědělcům půjčováním různých drobných strojů, které si domkáři nemohli koupit, jako trakar na seti jetele, mlátičku, čistící mlýnky na obilí, decimální váhu. Později měla skupina 58 členů a 4 členky.

V r. 1906 bylo založeno také Vodní družstvo pro odvodňování pozemků. Výbor tvořili: Jos. Hrabák č. 1, Al. Štochl, Jos. Huml

č. 4, Josef Huml č. 41 a Matěj Kříž. V roce 1911 byly odvodňovací práce skončeny, bylo odvodněno 54 ha půdy nákladem 46 000 Kč.

Cheznovice měly poštovní spojení s Mýtem, do obce docházel posel. Poštovna byla v obci zřízena v r. 1906. Po druhé světové válce byla na několik roků zrušena, do obce docházel listonoš z Mýta i ze Strašic. Pošta byla zřízena až v r. 1964.

V roce 1908 byla založena odbočka Svazu cvokařů ve Sv. Dobrotivě, jejímž prvním předsedou byl Jan Hrabák č. 87 a jednatelem Václav Humlhanz č. 34. Již před založením skupiny cvokařů existovala v obci platebna tohoto svazu. Úkolem skupiny bylo hájit zájmy cvokařského dělnictva a být ve spojení s cvokaři ostatních obcí. Jednáním bylo docíleno např. po r. 1890, že byla zkrácena pracovní doba z 13—14 hodin na 11 hodin denně. Skupina měla i vzdělávací úkol, který plnila přednáškami, schůzemi a odebráním časopisů.

V roce 1909 byla v obci založena strana sociálně demokratická, která sdružovala větší počet členů. Zakládajícími členy a funkcionáři byli: V. Čermák č. 129, Jan Huml č. 8, V. Humlhanz č. 34, F. Marek 98, F. Marek 102, F. Marek 128, V. Kratochvíl 123, J. Šlapák 47,

F. Šťastný 106, F. Štochl 85. Činnost vyvíjela a politický život v obci ovlivňovala do r. 1938. Po okupaci v r. 1945 činnost obnovila (předsedou byl V. Čermák č. 83) a existovala do sloučení s KSČ v r. 1948.

V roce 1913 byla ustavena Dělnická tělocvičná jednota a byla jí povolena činnost tělocvičná, divadelní a shromažďovací. Založení předcházela veřejná schůze bývalé Sekce mládeže, na níž bylo přítomno 300 občanů. Zakládajících členů bylo 16. Po ustavení začalo cvičit členstvo a žactvo a počet členů vzrůstal. Starostou jednoty byl zvolen Jan Huml č. 8. První tělocvičné nářadí bylo zakoupeno na splátky a na další činnost si musela jednota vydělávat pořádáním tanečních zábav a divadelních představení. V r. 1921 dostoupil stav členů na 160 a bylo konáno první veřejné cvičení u „Panýrky“. Odbor házené a šachový byl ustaven v r. 1926, v r. 1930 byl založen pěvecký kroužek. V té době měla jednota inventář v hodnotě 6.349 Kčs. Činnost se uskutečňovala v hostinci u Antošu. Když došlo s hostinským k neshodě, činnost přešla do hostince u Karásků, i když nebyly dostačující prostory. V roce 1932 byla zahájena výstavba vlastního Lidového domu, kam se pak celá činnost přestěhovala.

V r. 1919 se konaly volby, v nichž byl zvolen starostou sociální demokrat dělník Václav Marek č. 62.

V r. 1919 byla vysazena na návsi před č. 7 lípa Svobody na počest osvobození a vzniku republiky a javor na důkaz úcty k americkému prezidentu Wilsonovi (viz kronika).

V r. 1920 byla zřízena veřejná knihovna, která byla umístěna ve škole a prvním knihovníkem se stal říd. učitel Fr. Kolek. První knihy věnoval Sbor dobrovolných hasičů a DTJ. V r. 1930 měla knihovna 546 svazků.

V r. 1923 byla v obci založena KSČ, která se však v r. 1925 rozpadla. Svou činnost obnovila až v r. 1945 (viz organizace).

V r. 1924 byla založena platebna skupiny kovodělníků v Mýtě. Vlastní skupina kovodělníků byla založena v r. 1925. Předsedou byl Fr. Marek 128, místopředsedou V. Kratochvíl 123, jednatelem Jos. Kratochvíl 103 a pokladníkem V. Marek 166. Při založení měla skupina 57 členů, v r. 1930 již 145 členů. V roce 1925—1928 bylo vyplaceno na stávkových podporách 34.025 Kčs, v roce 1926—1929 bylo vyplaceno v době nezaměstnanosti 16.563 Kčs, 1926—1930 bylo vyplaceno v nemoci 1.967 Kčs. V roce 1931 bylo v obci 126—137 nezaměstnaných (v létě méně).

Plakát Politického klubu dělnického z r. 1893

V r. 1919 byla v obci založena strana agrární, jejímž čelným funkcionářem byl V. Čepelák č. 7. Sdružovala místní zemědělce.

První světová válka 1914—1918 přinesla značné ztráty na lidských životech. Z Cheznovic se nevrátilo 26 mladých mužů.

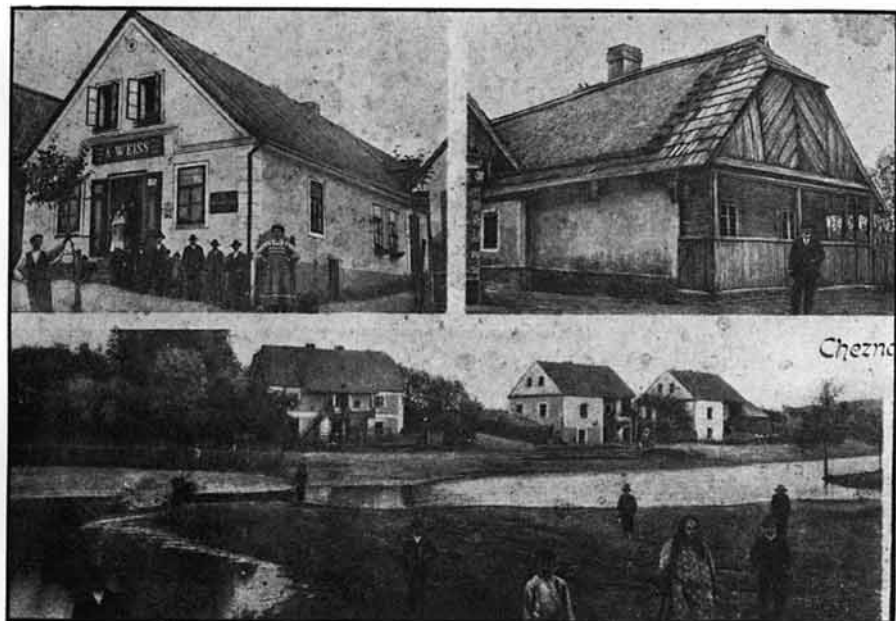
Po první světové válce byly obchody se smíšeným zbožím v čp. 16, jehož majitelem byl Artur Neuman a v čp. 40 u Moulisů. Krátce měl otevřen obchod i A. Šťastný čp. 108. V roce 1921 byl v obci otevřen družstevní obchod „Západočeské konzumní družstvo“ (ZKD). Jeho první představenstvo tvořili: Jan Šlapák 47, Frant. Hanuš 9, F. Jícha 101, Jos. Huml 131, F. Marek 102, J. Vainer 90, V. Kratochvíl 123 a Fr. Šťastný 106. První prodejní místnost byla v čp. 110 u A. Vainera. V roce 1923 se prodejna přestěhovala do č. 12 k J. Toncarovi, v r. 1924 do č. 13 J. Antošovi a v r. 1926 do č. 26 Jos. Kasíkovi. Teprve v r. 1932 družstvo postavilo vlastní prodejnu, dnes čp. 25, kde se prodávalo až do r. 1953. Po roce 1945 převzala Jednota obchod v č. 16 a po úpravě místností se obě prodejny sloučily do č. 16. Po roce 1948 převzala Jednota také obchod u Moulisů a veškerý prodej (kromě textilu) byl soustředěn do č. 16. V r. 1973 bylo vystavěno nové obchodní středisko s prodejem smíšeného zboží, textilu a masných výrobků, kde obchod vyhovuje současným potřebám. Dnes má tento obchod název Lidové spotřební družstvo Jednota. Je při něm

ustaven z místních občanů dozorčí výbor, který sleduje provoz a problémy prodeje.

Chudobinec, dnes dům čp. 125, byl postaven v r. 1913 pro nejchudší občany. Protože potřebám nestačil, zřídily si na vlastní, ale minimální náklad bydlení 4 místní rodiny z vyřazených železničních vagonů u Zájezdku. Byla to hanba kapitalistické republiky. Teprve po roce 1945, kdy nová republika věnovala péči všem občanům, byl zrušen chudobinec i nouzové domky zvané „vozejky“.

V obci bývaly tři mlýny (původně na vodní, později na elektrický pohon): v čp. 54 (Drátovna), v čp. 50 a v čp. 49. Kromě mlýna v čp. 54, který byl zrušen dříve, byly mlýny v provozu až do padesátých let tohoto století. V době sucha se kdysi jezdilo s obilím do Strašic nebo do Rokycan a také až do Zvíkonce.

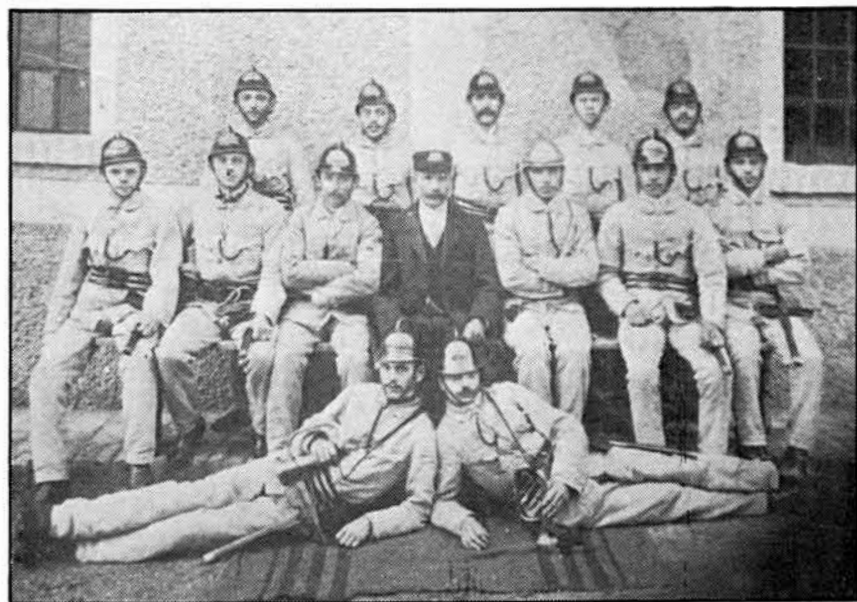
Obec prožila několik povodní vždy vzniklých z průtrže mračen, při nichž byly zatopeny domky kolem potoka ve středu obce. První povodeň zaznamenaná v písemných dokladech byla v r. 1872, při níž byly zničeny 2 domky a 1 poškozen. Druhá povodeň byla v r. 1949, při níž bylo zatopeno 9 domků, třetí v roce 1955 a čtvrtá v r. 1965 zatopila stejné domky jako v r. 1949, které byly tak poškozeny v důsledku předcházejících povodní, že jich muselo být 7 zbořeno. Další příval vody směrem od Hůrky byl v r. 1958, který poničil bytové zařízení v místě průtoku do obce v čp. 8, 40 a 82.

Několik pohledů na Cheznovice před první světovou válkou

Družstvo házené Dělnické tělovýchovné jednoty (DTJ) Čeznovice ve 30. letech

Sbor
dobrovol.
hasičů před
druhou
světovou
válkou

První auto v obci měl v r. 1930 Fr. Mottl čp. 93 a první radio v r. 1926 Jos. Hlavatý č. 69.

Pomník padlých ve světové válce byl postaven na návsi v r. 1925. Po zřízení nového parku byl posunut o několik metrů směrem ke škole.

V roce 1926 byl založen Klub mandolinistů a kytaristů, jehož sbormistrem byl Ad. Huml 19 (dnes 210). Klub byl vícečlenný a vystupoval při různých příležitostech i pro vlastní potěšení.

Národně socialistická strana byla v obci založena v r. 1928, jejími funkcionáři byli např. Fr. Čermák 135, Jan Čermák.

V r. 1929 byl založen v obci Kovopracovník, předsedou byl Ad. Jedlička 162, jednatelem Jan Vildman 175, pokladníkem V. Marek 83.

V r. 1930 bylo založeno Družstvo pro rozvod elektrické energie, které vedl výbor ve složení: Jan Huml čp. 8 předseda, V. Heřbolt čp. 77 pokladník, Jos. Hlavatý čp. 69 jednatel. Bylo přihlášeno 64 členů, platil se podíl 100 Kčs do 3 žárovek, na zavedení motorového proudu se platil podíl 300 Kčs. Dne 20. 12. 1930 byl poprvé zapnut elektrický proud.

V r. 1930 se v obci ustavila Tělocvičná jednota Sokol Cheznovice. Prvním starostou byl mlynář E. Bayer a brzy R. Horn čp. 3, jednatelem Jos. Hlavatý 69, pokladníkem Fr. Kolek. V roce 1948 se sloučil Sokol s DTJ a sloučená tělovýchovná jednota dostala jméno TJ Sokol. Předsedou sloučené tělovýchovy byl Jos. Vajner čp. 87, pokladníkem Fr. Huml 179 a náčelníkem Jos. Gross 183.

Obec zakoupila v r. 1933 les od zbirožského panství o rozloze 102 ha za 256.000 Kčs. Les se výtěžkem brzy zaplatil. Je to les od silnice Strašice - Olešná vpravo směrem těnské Kopaniny.

Podrobnější zmínku zasluhuje stavba Dělnického domu, který byl vystavěn v r. 1933 (sál, záchody) za 3 měsíce v hodnotě 148.000 Kčs (66.000 Kčs vyplaceno za materiál, za elektrikařské, klempířské a sklenářské práce, na které v obci nebyli řemeslníci, ostatní práce byly udělány místními občany zdarma). Denně pracovalo na stavbě 90—100 lidí, z toho 25 zedníků. Toto velké dílo bylo vykonáno z nadšení pro věc dělnické třídy. V roce 1935 byla přistavěna restaurační část (lokál, výčep, kuchyně, v poschodí 6 pokojů), která stála 76.000 Kčs. V roce 1965 a 1966 se uskutečnila další přístavba zadní části s několika místnostmi a novým sociálním zařízením včetně dnešní šatny.

Na katastru obce ve Slatině byly postaveny dva tábory, které dnes slouží k rekreaci dětí.

V r. 1935 byla postavena tzv. Padevětova osada (6 chat) okresní péče o mládež z Prahy-Vysočan. Jméno dostala na počest obvodního starosty Vysočan Vojtěcha Padevěta. V r. 1936 pak postavil Svaz dělnických divadel v Plzni 2 chaty jako letní táborovou divadelní školu, kde se vyučovalo hereckému umění. Vyučovali zde naši přední herci jako Průcha, Bolen, E. F. Burian, Machník, Čadík, Cimler. Dnes tzv. Padevětovu osadu vlastní Kovoslužba Praha a chaty Svazu divadel z Plzně Keramické závody Rakovník.

V době okupace země fašistickým Němcem byli v r. 1942 z obce odsunuti židé, kteří všichni zahynuli v plynových komorách koncentračních táborů. Bylo to celkem 10 osob a rodiny: Levitus, Viktor Neuman, Artur Neuman a Abeles. Jejich majetek přešel do vlastnictví obce. V r. 1943 byli zatčeni a po čase propuštěni občané R. Horn č. 3, Fr. Kolek 118 a Jos. Veverka 115. Byli zatčeni jako funkcionáři Sokola v důsledku poškození sloupů elektrického vedení partyzány z krytu u Kařízka. V r. 1944 byli zatčeni gestapem Ad. Huml 4 a Jan Hrabák 191 a v koncentračních táborech našli smrt.

Ve fašistických táborech byli i další občané, z nichž se nevrátil J. Čermák 120 a z nucených prací v Německu se nevrátil Jar. Vainer 104, který ztratil život při náletu.

V roce 1949 převzala nad kulturou obce a školou patronát 1. díleč organizace KSČ prezidia ministerstva informací a osvěty z Prahy. Patronát přinesl obci rušnější politický i společenský život i hmotné hodnoty.

Ukázky ze starých zápisů napovídají, že život lidí byl velmi skromný, chudý, že bylo jen hodně dřiny, kterou si dnes mnozí z nás neumíme ani představit. Lidé byli nenároční, pracovití a šetrní. Jejich vzdělanost byla v tehdejší době na nízké úrovni, do poloviny 19. stol. jen málo lidí umělo číst a psát. Poučovali se jen z tvrdého života a z praxe předků ústním podáním. Jak skromně žili, tak skromně bydleli. Tehdy velmi početné rodiny bydlely v jedné, nejvíce ve dvou místnostech a mnoho rodin bydlelo v nájmu. Spalo se na zemi, obleky a obutí nosilo vždy více členů rodiny, o něž se střídali. Hygiena byla velmi nedostatečná, a proto mezi lidmi se šířily různé nemoci. Od první světové války se životní podmínky začaly pomalu zlepšovat rozvojem průmyslu, ale vykořisťovatelské kapitalistické zřízení nezajistilo spravedlnost v nárocích na životní podmínky u všech lidí stejnou měrou. Trvaly dále značné ekonomicko-sociální rozdíly

Dělnické hnutí a cvočkařství

S rozvojem železářského průmyslu ve druhé polovině 19. století, těžbou železné rudy a rozvojem cvokařství v Cheznovicích vzrostl počet průmyslového proletariátu. Do obce začaly pronikat první socialistické názory na výchovu a vzdělání, rostly třídní protiklady. Původní obyvatelé obce se zaměstnávali zemědělstvím, postupně početně převažovali dělníci. V roce 1875 byly uzavřeny doly na železnou rudu a dělníci hledali jiné možnosti výdělků v nejbližších továrnách, v lese a mnozí přešli do domácí výroby ručně kovaných cvočků různých velikostí a profilů. Příjmy a život cvokařů (užíval se termín „cvokaři“) i ostatních dělníků byl velmi chudý, a proto se často domáhali spravedlivého zvýšení ubohých mezd. Sílicí sociální uvědomění burcovalo k jednotě, k protestům a stávkám. Tento spravedlivý boj za lepší život byl vládnoucí kapitalistickou mocí sledován a potlačován, jak ukazují různá hlášení četnických stanic okresnímu hejtmanství (viz ukázka). Bědné postavení cvokařů je nutilo k zakládání různých spolků a organizací, kde hledali podporu, ale také vzdělání a pobavení. Tak v r. 1879 byl založen Odborný spolek všech dělníků, jehož předsedou byl Jos. Humlhantz č. 34 a jednatelem Jos. Vlček č. 58, v r. 1908 odbočka Svazu cvokařů ve Svaté Dobrotivě, jejíž předsedou byl Jan Hrabák č. 87 a jednatelem V. Humlhantz č. 34, v r. 1902 spolek Sekce mládeže, jehož členové v r. 1909 založili Místní politickou organizaci sociálně demokratickou.

V r. 1854 bylo v obvodu zbirožského berního úřadu 160 cvočkařských dílen (výňky), pracovalo 114 mistrů se 399 pomocníky. Později počet dílen klesal. Celý rok pracovali cvokaři ve Zbiroze, na Kvani, část roku v Mýtě a půl roku (v zimě) v Cheznovicích, v Jivíně a v Zaječově. V letních měsících pracovali cvokaři na stavbách a v jiných příležitostných zaměstnáních. V Cheznovicích pracovalo asi 120 cvokařů, bylo zde celkem 25 dílen, „veřtatů“, kde mohli pracovat 147 dělníků (počty dílen i cvokařů se měnily).

V padesátých letech si vydělával cvokař 4–5 zlatých týdně, v polovině šedesátých let jeden až dva zlaté padesát krejcarů. Pro velmi malé mzdy a chudý život uskutečnili cvokaři v dubnu 1890 v Mýtě stávku, které se zúčastnili také cvokaři z Cheznovic a okolí. Bylo jednáno s překupníky cvočků o zvýšení mezd

o 25 %, ale bylo stávkou získáno jen 15 %. V únoru 1891 se uskutečnilo shromáždění cvokařů ve Sv. Dobrotivě (dnes Zaječov), které svolal Jos. Pelikán.

Cheznovičtí cvokaři uskutečnili vlastní stávku 25. 7. 1892 (předák Jos. Vlček, V. Vlček) za zvýšení mezd. Stávkou získali zvýšení a tak 3. 8. 1892 začali opět pracovat. V květnu 1895 byly vzneseny znovu mzdové požadavky, tehdy zastavilo práci asi 170 osob. Další stávka cvokařů v Cheznovicích byla až r. 1931, která trvala 5 měsíců. Podnětem ke stávce bylo zamýšlené snížení mezd o 10–20 %. Stávkou bylo dosaženo snížení mezd jen o 4 % a ceny cvočkařského železa z 2.20 na 2 Kčs za 1 kg. Těmito stávkami končí kapitola bojů cvokařů za lepší mzdy. Je třeba připomenout, že stávky rázu ekonomicko-sociálního nabývaly častěji i rysy politických akcí.

První světová válka přispěla ke konjunktuře a tím i ke zvýšení zaměstnanosti dělnictva, avšak sociální útlak pokračoval. Z pokolení na pokolení se přenášela nenávist a odpor proti vykořisťovatelům, které definitivně odstranil Únor 1948.

Příklady hlášení četnických stanic o situaci mezi cvočkaři:

- 27. 7. 1892 hlásí četnické velitelství okresnímu hejtmanství, že 26. 7. 1892 se dostavilo do radnice v Mýtě 150 cvokařů, které vedli Jos. Vlček z Cheznovic a Fr. Pelikán a Kreisinger ze Sv. Dobrotivě a žádali o zvýšení mezd.
- Dne 22. 9. 1892 hlásí Abrahám Weiss (překupník cvočků) četnické stanici v Mýtě: Uvádím v známost, že dne 21. t. m. uvečer po šesté hodině cvokaři v mé dílně čp. 56 byli Josefem Vlčkem a jeho bratrem Václavem z práce vyrušeni a to tím pádem, že jim výše naznačený oheň zalili s tím podotknutím, že po šesté hodině jest jim práce zapovězena. Když se mistr můj Josef Kratochvíl s dělníkem Františkem Toncarem proti tomu zdráhali, vyjádřil se Jos. Vlček následovně: „Víte dobře, že jsou židé hladoví a ještě je budete podporovat“ atd. Žádám sl. ck. četnictvo o laskavé udání tohoto hrubého přestupku c. k. okresnímu soudu k vyšetření. Zároveň žádám bych i já přizván byl, poněvadž dílna ta mě náleží.

Skupina cvočkařů před dílnou u Humlů čp. 56 (před r. 1900)

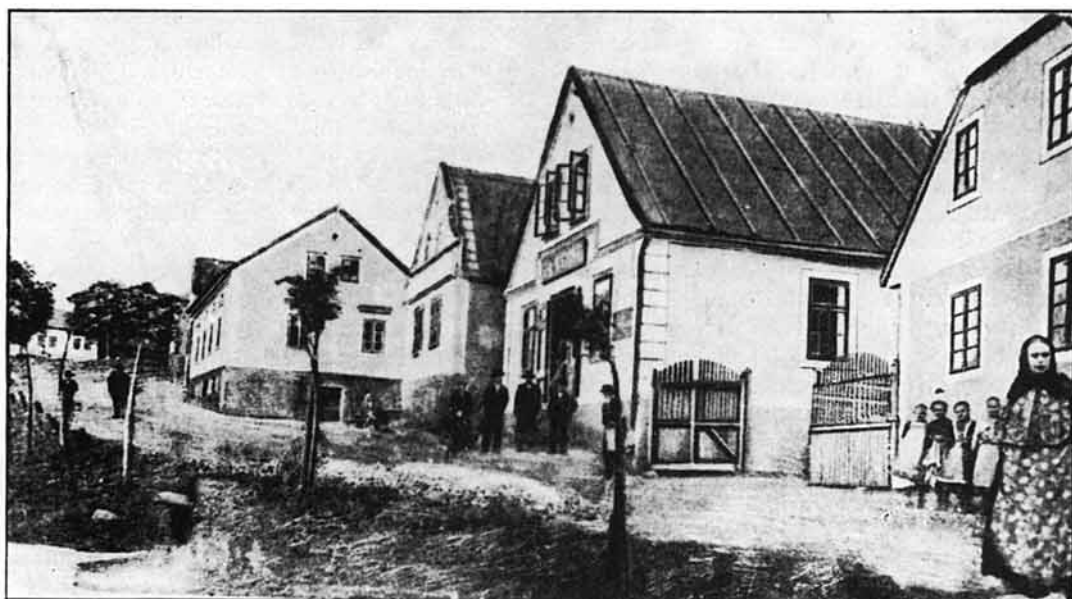

Jeden
z nejstar-
ších foto-
grafických
záběrů části
Cheznovic
— stará
škola

Cheznovičtí cvočkaři před dílnou u Hrabáků č. 142

Staré Cheznovice před první světovou válkou

- Dne 19. 2. 1893 hlásí četnická stanice v Mýtě, že se v Cheznovicích konaly dvě schůze cvočkařů a že je mezi nimi možno pozorovat neklid.
- 2. 3. 1893 hlásí četnické velitelství, že Politický dělnický klub v Čechách hodlá uspořádat veřejnou schůzi v hostinci Jos. Humla č. 4 na téma Navrzení petice říšské radě o rozhovor o ní.
- Hlášení četnické stanice 9. 7. 1893: Cvočkaři v Cheznovicích, Olešné a Sv. Dobro-

tivé svolali důvěrnou schůzi v Olešné s programem: Postavení dělnictva a všeobecné hlasovací právo. Svolavatelé: Fr. Pos a Jos. Vlček z Cheznovic.

- Hlášení o veřejné schůzi v Cheznovicích ze dne 29. 10. 1893: Předsedou byl zvolen Ant. Kratochvíl, mluvil Ant. Zercl, krejčovský pomocník z Prahy. Schůze se zúčastnilo 80 dělníků. Program schůze: Postavení dělníků, malorolníků a žen, všeobecné hlasovací právo.

Historie škol

Základní škola

Před r. 1812 patřila obec školnímu obvodu do Mýta. Tehdejší dvoutřídní farní škola stála uprostřed náměstí před kostelem. Byla to budova malá a velmi chatrná. Do této školy chodily děti z Mýta, Cheznovic, Těškova, Kařeza, Holoubkova a Medového Újezda. Děti z vesnic školního obvodu po celý rok do školy nechodily pro špatné a neschůdné cesty v zimním a jarním období a v letním období je potřebovali rodiče na práce v hospodářství a domácnosti. Někteří rodiče dali děti soukromě vyučovat. Toho času vyučoval v Cheznovicích zasloužilý vojník Stocker v chaloupce č. 27 (u Zvoníků) a bylo to asi 10 dětí. Vyučování bylo na nízké úrovni. Bylo to patrné z toho, že v obci bylo do třicátých let 19. století jen málo osob, které se uměly podepsat a něco přečíst. Aby tomuto nedostatku bylo odpomoheno, byla zřízena v Cheznovicích škola přičiněním úřadu velkostatku hořovického, patřícího tehdy hraběti z Vrbny. Dohledem byla podřízena farnímu úřadu v Mýtě. Škola byla otevřena 22. prosince 1812 příchodem prvního učitele Antonína Kerbla ze Strašic a byla umístěna v soukromém domě Štěpána Krátkého č. 11 (u Loulíků). Světnice byla prostorná a platilo se z ní 15 zlatých ročně.

Se stavbou vlastní školní budovy bylo započato na jaře 1819 a otevřena byla vysvěcením 26. září toho roku (jedna třída směrem ke zvonici a byt pro správce školy v místě třídy, která přiléhá k dnešnímu bytu). Do této jednotřídní školy chodilo 80—103 dětí. Na stavbu školy dalo hořovické panství materiál, rolníci pvozy a chalupníci pracovali jistý počet dní. Pamětní listina byla zazděna

pod schody vedoucími na půdu ve zvláštním výklenku. Byla psána německy a věnována císaři Františku I. V r. 1880—1884 byla přistavěna druhá třída (místnost směrem ke studni) a v r. 1898 z bytu pro učitele zřízena třetí třída a přistavěn nový byt (dnešní podoba). V r. 1958 bylo vybudováno nové sociální zařízení.

Dříve se platilo každou sobotu učitelům školné (sobotáles), každé dítě platilo 4 krejcare. V r. 1870 měl učitel roční příjem 300—500 zl. a od obce měl v užívání pozemky ve výměře 2 jitra 1.075 čtverečních sáhů. Jako vedlejší příjem měl 12 zl. ročně ze zvonění (zvonil do r. 1879).

Na škole se vystřídalo celkem 20 správců a dlouhá řada učitelů. Od r. 1884 byla škola dvoutřídní, od r. 1898 trojtřídní.

V posledních dvaceti letech je škola dvoutřídní a bude zrušena v tomto roce. Od 1. 9. 1979 budou děti dojíždět do nové, plně organizované školy ve Strašicích. Děti, které navštěvují dosud školu v Mýtě, tuto školu dochodí. Školní budova bude sloužit potřebám obce.

Mateřská škola

Po druhé světové válce ve svobodné republice byl kladen velký důraz nejen na výchovu v základních školách, ale byl uznáván velký význam předškolní výchovy v mateřských školách. Nastal tedy jejich rozvoj nejprve bez celodenní péče a později podle možností s celodenní péčí.

V Cheznovicích byla mateřská škola bez celodenní péče zřízena v r. 1947 a byla umístěna ve volné učebně základní školy. Aby děti

mohly zůstat ve škole po celý den, hledal MNV možnosti přemístění školy a zavedení celodenní péče. K tomu účelu byla upravena obecní budova v čp. 18 a v září 1952 předána k užívání. Škola měla kuchyni, jídelnu a další nejnужnější provozní místnosti. Ve škole bylo umístěno 20—25 dětí ve věku 3—6 let v jedné třídě.

Protože se požadavky na mateřskou školu stále zvyšovaly, dosavadní umístění nevyhovovalo, a proto MNV rozhodl postavit novou budovu. Se stavbou se začalo v r. 1976 a 4. 11. 1977 byla nová školní budova slavnostně otevřena na počest 60. výročí VŘSR. Provoz přešel do nových moderně vybavených prostor. Budova byla stavěna v akci „Z“ a i s vybave-

ním má hodnotu 2 mil. Kčs. Našimi občany bylo zdarma odpracováno velké množství brigádnických hodin a o rychlou a kvalitní výstavbu se zasloužili místní důchodci — zedníci. Na stavbu a vybavení přispěly okolní závody (JZD, Buzuluk Komárov, Kovosvit Holoubkov, ŽBC Hrádek), ostatní finanční prostředky byly přiděleny ONV.

Budova je moderně vybavena prostory i pomůckami, je ústředně vytápěna, má moderně vybavenou kuchyni. Ve škole je v jedné třídě umístěno 35 dětí a pracuje se ve třech odděleních.

Mateřská škola plní nejen úkol sociální, ale připravuje děti na náročnou práci v základní škole podle nového pojetí výchovy.

Socializace obce - vznik JZD

Do r. 1950 se v obci hospodařilo na půdě soukromě. Po IX. sjezdu KSČ v r. 1949, na němž byla vyhlášena socializace vesnice, byl z popudu vesnické organizace KSČ ještě v tomto roce ustaven přípravný výbor pro založení jednotného zemědělského družstva. Jeho předsedou se stal Ad. Černý č. 82, místopředsedou Fr. Huml č. 212, dalšími členy Ad. Jedlička č. 162, Fr. Štochl 21 a Václav Marek č. 184, který byl později skladníkem. Družstvo bylo založeno v následujícím r. 1950, mělo 34 členů, malozemědělců — kovoze zemědělců a začalo pracovat na obecní půdě a na půdě majitelů, kteří na ní nepracovali o celkové výměře 54 ha. Tato půda byla obhospodařována společně. Malozemědělci pracovali na své půdě jednotlivě dál (JZD prvního typu) s tou výhodou, že jim strojná a traktorové stanice (STS) půdu přednostně obdělala. Představenstvo zůstalo z přípravného výboru beze změny, bylo doplněno o účetního a pokladníka, kterým se stal K. Svejkovský č. 17. K vykonávání potřebných prací byl družstvu zapůjčen STS malý traktor, mlátička s motorem, pluh a valník. Skladovací prostory hlavně pro obilí byly v budovách MNV a u Čepeláků v č. 7.

V r. 1951 se připravovalo scelení pozemků a hledala se možnost ustájení dobytka. Přesvědčením zemědělce V. Čepeláka č. 7 ke vstupu do JZD byla brigádě adaptována jeho stáj pro společné ustájení hovězího dobytka.

Vepřový dobytek byl provizorně ustájen u Švihlů v č. 182. JZD vlastnilo 1 pár koní, 22 ks hovězího dobytka a 30 prasat. Prvními ošetřovatelkami dobytka byly M. Humlová č. 212, B. Procházková č. 157 a Jiř. Švihlová č. 182. V tomto roce přešel na funkci předsedy Fr. Huml č. 212 (funkci vykonával do r. 1959) a Ad. Černý převzal funkci zootechnika.

V r. 1952 se prováděla hospodářsko-technická úprava půdy a do družstva vstoupila většina velkých zemědělců. Výměra půdy vzrostla na 340 ha. Koncem roku na výroční schůzi bylo změněno představenstvo JZD takto: předsedou byl dál Fr. Huml č. 212, místopředsedou Václav Heřbolt, agronom Jan Huml č. 67, zootechnik Jos. Huml 43, skladník Fr. Vagoun č. 5, účetní K. Svejkovský, pokladník Rud. Horn č. 3 a další členové Ant. Šoltys č. 6 a Huml č. 4. Na podzim 1952 byl proveden svod dobytka ke společnému ustájení. Vepřový dobytek byl ustájen v čp. 41 a 5, hovězí v čp. 40, 42, 43, 44, 1, 2, 3, 6 a 7. Celkem ustájeno 200 ks hovězího dobytka, 13 párů koní, 12 prasnic, 80 vepřů na žir. V roce 1953 se připravila výstavba objektu pro společné ustájení všeho dobytka a skladovacích prostor a byla vystavěna drůbežárna na Ouvratkách.

V r. 1954 se začalo se stavbou objektů. Nejprve byly postaveny prasečnický, v dalších letech se objekt JZD rozrůstal podle potřeby a výstavba byla ukončena novou administra-

tivní budovou s kuchyní a jídelnou pro společné stravování. Docházelo k dalším změnám ve funkcích představenstva. Od r. 1960 byl předsedou P. Čepelák č. 7 a po něm ing. Ota Stupka č. 72. Po sloučení s JZD Kařez bylo JZD Cheznovice farmou.

Družstvo prosperovalo od prvopočátku velmi dobře a řadilo se svými výsledky vždy mezi první na okrese. Za dobré výsledky hospodaření dostalo různá uznání a také název „JZD Slovenského národního povstání“. Od r. 1950 do r. 1978 se objekty rozrostly a výroba se specializovala. Během výstavby byly prováděny také rozsáhlé meliorační práce a dochází ke změnám katastru.

Upravuje se tok potoka, změny doznaly i přístupové cesty k pozemkům. V současné době je farma Cheznovice začleněna do ekonomického celku JZD „Svazu československo-sovětského přátelství“ Zbiroh.

Výsledky společného hospodaření se proje-

vily velmi zřetelně, což prozrazuje tento přehled:

V posledních letech soukromého hospodaření zemědělců byly hektarové výnosy obilovin 18—20 q a průměrná dojivost na dojnici 1.800 l za rok.

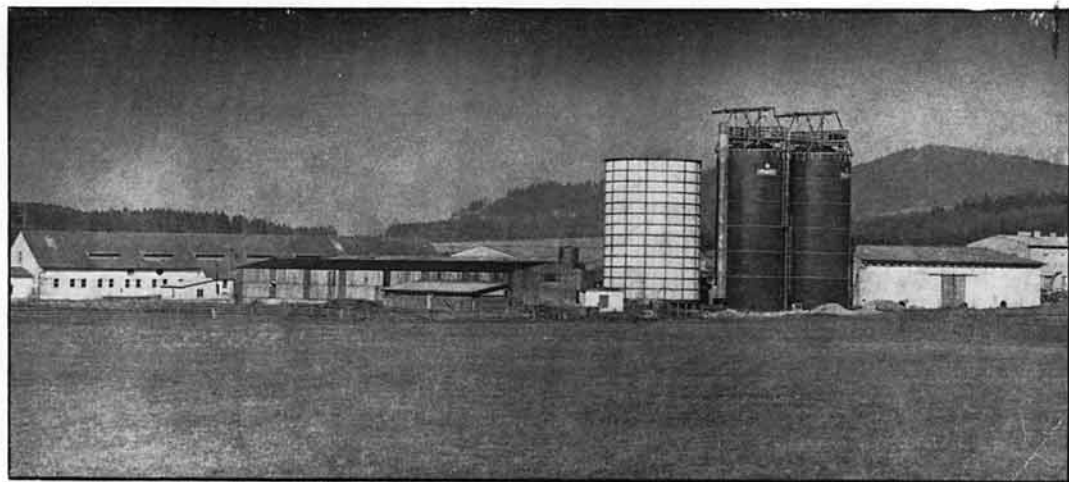
Dnes je hektarový výnos obilovin v průměru 36 q (o 100 % více), dojivost 3.600 l. Tržní produkce z 1 ha půdy byla v roce 1952 5.700 Kčs, dnes je 9.531 Kčs.

Příjmy a životní úroveň zemědělců je nerosovatelně vyšší než v době soukromého hospodaření.

V počátcích JZD se pracovalo s velkým nadšením, při pracích pomáhalo brigádnicky mnoho občanů až do doby, kdy zemědělci získali potřebnou techniku, která nahradila lidskou sílu.

Po Únoru v r. 1948 se proces socialistických přeměn netýká jen zemědělství, rodí se socialistický obchod i výroba, zanikají soukromé živnosti, mění se způsob života.

Objekty JZD se zásobníky krmiv

Zvelebování životního prostředí v obci

Po osvobození naší vlasti Sovětskou armádou v roce 1945 se ujímá lid veškeré moci ve státě a také v naší obci. Hlavním úkolem tehdejší doby bylo překonání hospodářských potíží, budovat nový život, šířit kulturu a vzdělanost našeho lidu a zvelebovat životní prostředí. V pracovní iniciativě a společenské aktivitě jdou v čele komunisté, zvláště pak po

roce 1948, kdy dochází k velkým společenským přeměnám a začíná se budovat socialismus.

MNV se ujímá řízení obecních záležitostí a postupně se zvelebuje životní prostředí a šíří kulturní a osvětová činnost.

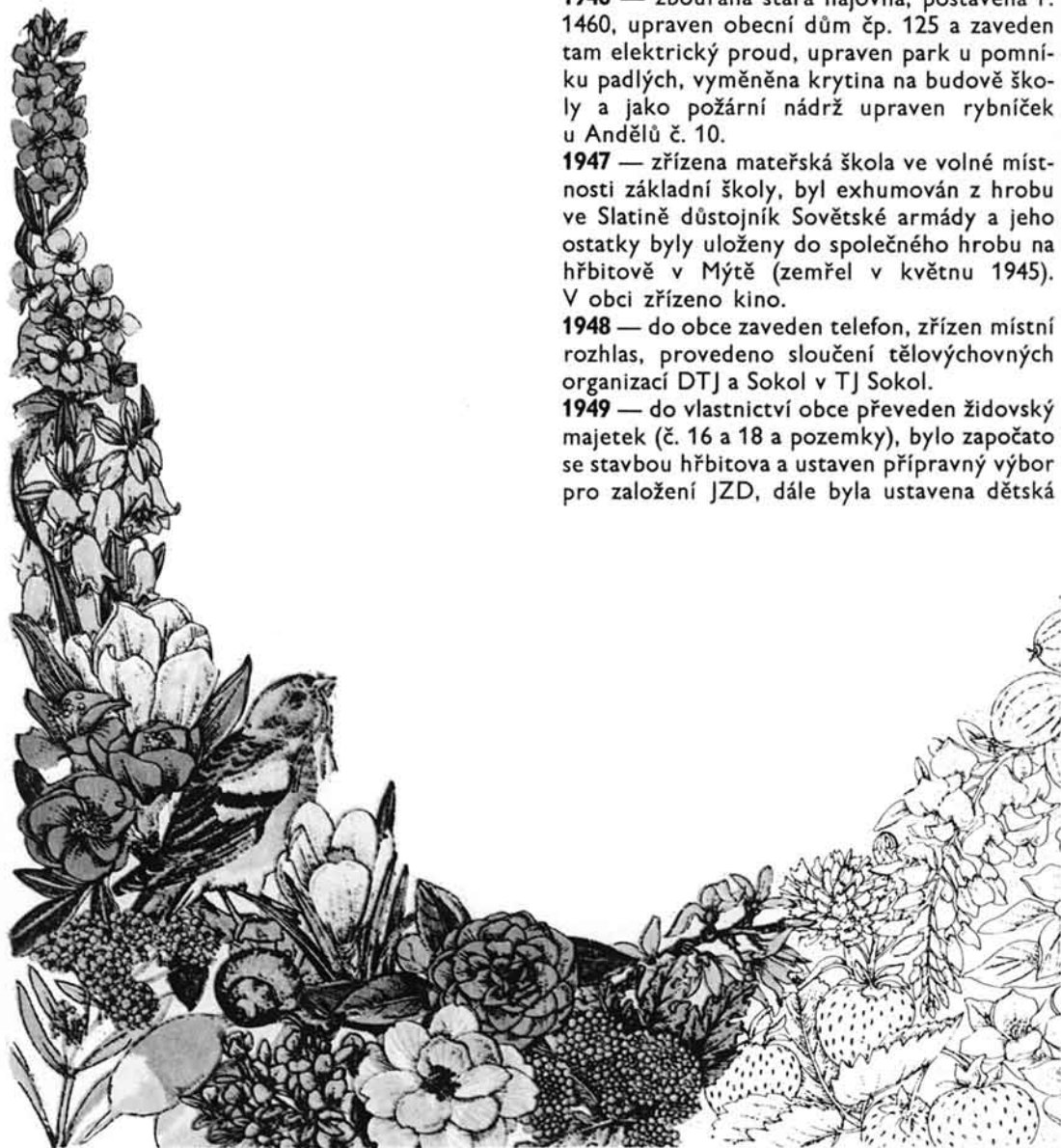
1945 — v tomto prvním poválečném roce se konzolidoval život obce,

1946 — zbourána stará hájovna, postavená r. 1460, upraven obecní dům čp. 125 a zaveden tam elektrický proud, upraven park u pomníku padlých, vyměněna krytina na budově školy a jako požární nádrž upraven rybníček u Andělů č. 10.

1947 — zřízena mateřská škola ve volné místnosti základní školy, byl exhumován z hrobu ve Slatině důstojník Sovětské armády a jeho ostatky byly uloženy do společného hrobu na hřbitově v Mýtě (zemřel v květnu 1945). V obci zřízeno kino.

1948 — do obce zaveden telefon, zřízen místní rozhlas, provedeno sloučení tělovýchovných organizací DTJ a Sokol v TJ Sokol.

1949 — do vlastnictví obce převeden židovský majetek (č. 16 a 18 a pozemky), bylo započato se stavbou hřbitova a ustaven přípravný výbor pro založení JZD, dále byla ustavena dětská

pionýrská organizace (PO) při Československém svazu mládeže.

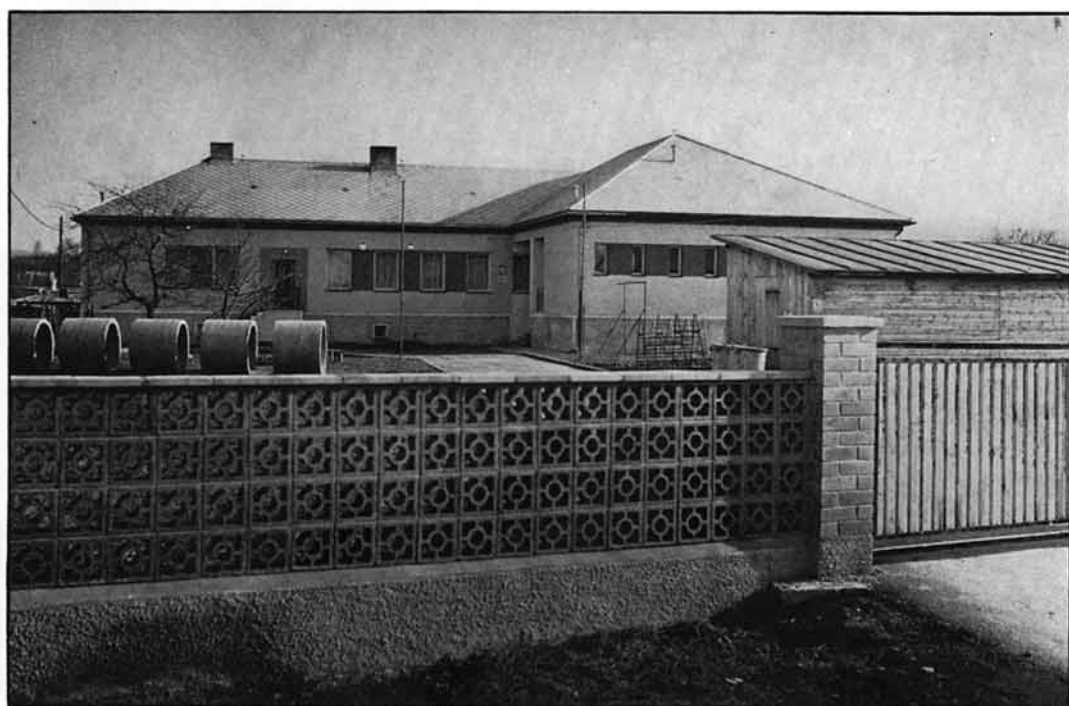
1950 — dokončena stavba hřbitova, založeno první JZD, které hospodařilo na výměře 54 ha.

1951 — JZD rozoralo obecní pastviny (draha), zavedena autobusová linka Strašice — Mýto — Rokycany a Cheznovice — Komárov.

1952 — vyasfaltována první část silnice od MNV k Panýrce, byla upravena budova čp. 18 na potřeby provozu mateřské školy, a toho roku (14. 9.) do nových prostor převedena, provedena první hospodářsko-technická úprava pozemků (scelení) ve prospěch JZD, do JZD vstoupili velcí zemědělci a JZD začalo hospodařit na 340 ha půdy.

**Nová
mateřská
škola
v Cheznovicích**

**Prvomájový
průvod
v obci**

1953 — dokončena regulace potoka s nádrží a její prostranství osázeno ovocnými stromy, proveden svod dobytka zemědělců, kteří vstoupili do JZD ke společnému ustájení.

1954 — otevřena nová ulice od č. 141 k čp. 146 a vystavěna dřevěná lávka přes potok, zahájena výstavba objektu JZD.

1955 — pokračovala výstavba objektu JZD.

1956 — pokračováno v úpravě místních cest, zřízen park před hřbitovem a položeny roury do rokle u Jam.

1957 — částečně upraven park a odhalena deska na pomníku obětem druhé světové války.

1958 — započato s výstavbou mostu u MNV a postaveno sociální zařízení u základní školy, kam byla zavedena voda,

1959 — dokončen most u MNV a vyasfaltována silnice přes obec.

1960 — rekonstruován místní rozhlas,

1961 — poraženy lípy v parku na návsi a započato s jeho úpravou, pokračovala výstavba JZD,

1962 — postaven most u čp. 83 a betonový most v nové ulici mezi č. 11 a 149, byla dokončena úprava parku na návsi a vytýčen obvod na Plotech.

1963 — přemístěna Kampelička z č. 4 do č. 52, zrušena obecní váha, postavena lávka u č. 60, zřízeno zářivkové veřejné osvětlení a postavena padlá zeď u hřbitova,

1964 — započato s přístavbou Lidového domu (zadní část s poschodím), s výstavbou mostu u Zájezdku, byla zbourána samota „Pilka“ u Dubin, zřízena pošta a upraveny místnosti pro zřízení dětské poradny v čp. 125.

1965 — vybudována podezdívka a plot u zahrady MNV, vybudována čekárna u MNV, byla provedena výměna zářivkového osvětlení za výbojkové a byla otevřena dětská poradna.

1966 — uskutečněna v objektu JZD výstava hospodářského zvířectva, vybagrován nový tok potoka od mostu u Zájezdku pod č. 115. Upravena cesta do Slatiny, započato s úpravou rybníčka u čp. 54 pro účely zavlažování polí JZD, vyasfaltována cesta k Lidovému domu a ke středisku JZD,

1967 — provedena výměna podlah a instalací v základní škole,

1968 — provedena výměna krytiny a oprava fasády budovy školy,

1969 — vybudována kanalizace ve stavebním obvodu na Plotech a instalován vodovod do tříd a bytu v základní škole,

1970 — vybudována kanalizace na Radosti a od č. 90 k potoku,

1971 — vybudována nová hasičská zbrojnice přestavbou ze stodoly č. 91 a byla zahájena stavba obchodního střediska a udělána první část kanalizace v Nové třídě (Rafanda), udělány

záhony v místě zastávky autobusů u MNV a chodník v parku k pomníku padlých.

1972 — dokončena kanalizace v Nové třídě (Rafanda), dokončeno a dáno do provozu obchodní středisko, vybudován taras včetně zábradlí u čp. 37 a přemístěna místní spořitelna (Kampelička) do budovy MNV,

1973 — vybudována kanalizace od čp. 177 k čp. 155 a dále k čp. 39, započato s úpravou prostranství vjezdu do obce od Strašic a s úpravou autobusové zastávky u Jam, započata výstavba ohrady na šrot a zakoupeny popelnice pro občany a zahájen odvoz popela z obce, bylo vyasfaltováno prostranství u obchodního střediska a chodníku v Nové třídě,

1974 — započato s výstavbou chodníku v Nábrežní ulici, pokračováno s terénními úpravami u autobusové zastávky u Jam, která byla přemístěna na odstavný pruh, osazen chodník a vyasfaltována tato silniční odbočka. Zahájena úprava záhonů u obchodního střediska (2. část) a dokončena výstavba přístřešku na kočárky u dětské poradny, bylo započato s budováním agitačního střediska a kabin na hřišti kopané, dále byl na hřbitově vytýčen urnový háj a zasázeny pásy tují, JZD bylo sloučeno v ekonomický celek se sídlem v Kařeze a byl přestavěn kravín na čtyřřadé ustájení.

1975 — započato s kanalizací na Vejfuku (Husova tř.) a dokončen hlavní kanalizační sběrač, dokončena úprava prostranství u obchodního střediska a záhony u autobusové zastávky.

1976 — dokončena druhá etapa kanalizace na Vejfuku a započata výstavba nové budovy mateřské školy, provedena úprava a vyasfaltování místních cest k Lid. domu a na Radosti a od č. 207 až k čp. 90.

1977 — dokončena výstavba nové mateřské školy a provoz převeden do nových prostor, upraveny místnosti dětské poradny,

1978 — JZD Kařez sloučeno ve velký ekonomický celek Zbiroh, započato s úpravou okolí mateřské školy a vyasfaltovány chodníky u školy, od čp. 145 k čp. 146 a 149 a započato s úpravou cesty na Vejfuku (Husova tř.).

Přehled vykonaných prací ukazuje, že obec se značně změnila a veřejné prostředí podstatně zlepšilo. Všechny uvedené práce byly dělány v tzv. akci „Z“ v investiční i neinvestiční části, mnoho práce bylo vykonáno občany zdarma. Také nutno připomenout, že toto dílo má vysokou hodnotu a že stát věnoval na tuto úpravu obce vysokou částku peněz. Snad není zbytečné připomenout, že obecní majetek má hodnotu 10 mil. Kčs.

Budova
MNV
s prodejnou

Přehled o počtu domů a obyvatel

Rozvojem zemědělství a později rozvojem těžby a zpracování železné rudy se zvětšoval počet domů i počet obyvatel obce. Počátek většího nárůstu obyvatel přichází od pobělohorské doby (po r. 1620).

V první dochovalé písemné zmínce o Cheznovicích se hovoří, že v obci jsou 4 lány půdy, které patří Rožmberkům a 2 a půl lánů, které patří Smilu z Libomyšle. Z toho plyne, že v obci bylo jen několik málo obyvatel a několik domů. V r. 1494 má být v obci 19 lidí.

Rok	Domů	Obyvatel	Půda, poznámky
1827	74	?	
1843	80	574	
1848	75	22 lánů 4 chalupníci 49 domkářů	počet je bez rodin. příslušníků a dělníků
1850	?	655	1357 jiter půdy
1878	88	804	v průměru 9 osob v domě
1880	92	771	
1890	89	802	
1897	89	802	
1900	96	798	
1910	107	825	
1929	121	794	781 ha
1930	121	875	
1934	164	785	
1944	204	1009	v prům. 5 osob v domě
1945	204	878	přestěhování asi 100 lidí do pohraničí
1949	216	810	
1950	220	815	
1978	246 a 63 chat	805	v průměru 3 lidé v domě

Rozdíly v počtech domů vznikají proto, že v minulých stoletích vypukl často požár (domy dřevěné, střechy ze slámy či šindele), který zničil několikrát větší počet domů (1636, 1859, 1876, 1898, 1903), jindy jen jednotlivé domy a zničené domy nebyly vždy hned obnoveny.

Také počet obyvatel se měnil z různých důvodů, jako úmrtím při různých epidemických onemocněních, možnostmi zaměstnání atd. Výstavba obytných domů byla v některých údobích rozsáhlá, zvláště v 19. a 20. století. Stojí za zmínku, že od r. 1848—1914 bylo postaveno

38 obytných domů, v r. 1919—1924 přibýlo 14 domů, v r. 1932—1939 vystavěno 30 domů (vše kromě hospodářských budov). Velká výstavba rodinných domů přichází po r. 1945, kdy stoupá životní úroveň lidí a požadavky na bytové prostory. Od r. 1945—1978 bylo postaveno 51 domů, takže obec má dnes 246 rodinných domků a 63 chat.

V r. 1945 bylo v obci evidováno 215 čp., ale 11 domů chybělo. Od té doby bylo v obci zbudováno 9 domů. Také je třeba se zmínit, že je v současné době v obci 17 domů (kromě veřejných budov), které nejsou trvale obydleny.

Správní dějiny obce

Do roku 1850 vedla správu obcí vrchnost, která jmenovala rychtáře a konšele. Nespokojenost obyvatel donutila feudální vrchnost k ustavení samosprávy — politických okresů a obcí — které vedli okresní hejtmani, obecní zastupitelstva v čele se starosty. Od r. 1945 přebírají státní správu národní výbory v čele s předsedy, které tvoří zástupci lidu z organizací a složek Národní fronty.

Posledním rychtářem v obci byl Fr. Hrabák, č. 1. Pak následovali starostové:

1850—1890

Jan Toncar č. 3, Václav Hasman č. 44,
Fr. Humlhanz č. 41, Fr. Toncar č. 16

1890—1893

Fr. Hrabák č. 1, Vojtěch Čepelák č. 7,
Jos. Humlhanz č. 41, Jcs. Humlhanz č. 41,
Josef Huml č. 41

1893—1907

Tomáš Antoš č. 13, Ant. Kroc č. 15,
Matěj Kříž č. 3

1907—1911

Jos. Huml č. 41

1911—1919

Alois Štochl č. 43
(až do této doby to byli vesměs rolníci)

1919—1923

Václav Marek č. 62

1923—1945

Jan Huml č. 8

(tito starostové byli již dělníci, zastupovali
soc. dem. stranu)

Od r. 1945 se mění samospráva obce na místní
národní výbor v čele s předsedou:

1945 v revoluci se ujímá vedení obce revoluční
výbor v čele s předsedou Jos. Veverkou č.
115. Od června 1945 je zvoleno nové vedení
obce.

1945—1948 — Vilém Kocourek č. 100

(tajemníkem Jos. Štochl č. 119) a Fr. Huml
č. 165

1948 — Josef Moutelík č. 125

1948—1950 — Fr. Šnajdr č. 148

(tajemníkem Fr. Pelikán č. 54 1949—1952)

1950—1957 — Fr. Hlad č. 16

(tajemníkem K. Jedlička č. 173 1952—1958)

1957—1960 — Jaroslav Srp č. 157

(tajemníkem Fr. Huml č. 179 1958—1959,
V. Marek č. 128 1959—1960)

1960—1964 — Jos. Veverka č. 115

(tajemnice Jiř. Srpová č. 157, 1960—1971)

1964—1971 — Václav Kratochvíl č. 148

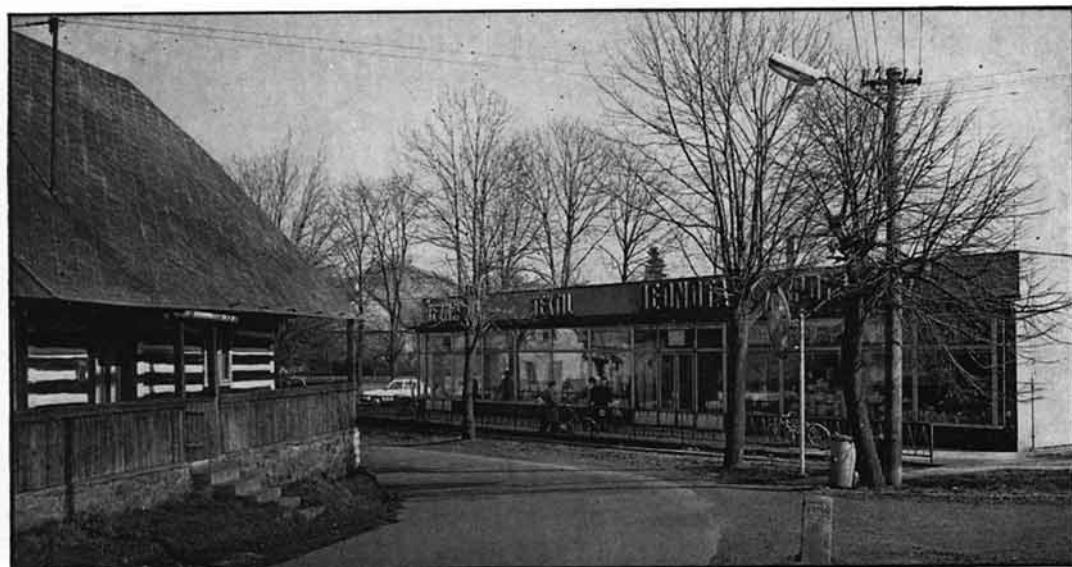
(tajemníkem Fr. Štochl č. 21 1971—1973)

1971 — dosud — Václav Heřbolt č. 77

(tajemníkem Zd. Fikar č. 159 od r. 1973
dosud)

Předsedové MNV od r. 1945 byli členy KSČ.

Nákupní středisko v Cheznovicích, otevřené v roce 1972

Od voleb v r. 1976 tvoří radu MNV tito občané:

Václav Heřbolt — předseda MNV
Zděnek Fikar — tajemník MNV
Fr. Štochl ml. č. 21 — předseda školské a kulturní komise
Václav Březina č. 167 — předseda komise výstavby
Marie Karásková č. 212 — předsedkyně komise sociál., zdrav. a bytové
Anna Taušová č. 71 — předsedkyně sboru pro občanské záležitosti

Karel Svejkovský č. 17 — předseda komise finanční a služeb

Václav Čepička č. 104 (do ledna 1978), nyní Václ. Štochl č. 121 — předseda komise ochrany veřejného pořádku.

Poslancem ONV je za obec Václav Kratochvíl č. 148.

Až do r. 1933 neměl obecní úřad samostatnou budovu, úřadovalo se v bytech starostů, od r. 1919—1933 v soukromí v čp. 56. Teprve v r. 1933 byla obecní pastouška čp. 52 změněna na obecní úřad a v r. 1945 pak přechází MNV do samostatné budovy čp. 16.

Spolková činnost - organizace NF

Po osvobození naší vlasti Sovětskou armádou v r. 1945 začínají v obci rozvíjet svou činnost politické strany a organizace Národní fronty.

Dne 1. 7. 1945 byla založena **místní organizace KSČ** a již od svého počátku měla velký počet členů. Byl to důsledek politické činnosti a vytýčených cílů ve prospěch pracujících. Dělníci i ostatní pracující poznali, že jediné komunistická strana může splnit jejich dlouholeté požadavky. Prvním předsedou se stal Jos. Šťastný č. 141, jednatelem František Huml č. 179 a pokladníkem Adolf Jedlička č. 162. Tato politická organizace se stává hybnou silou života a socializace obce.

Činnost obnovila také **sociálně demokratická strana**, která vedoucí sílu z období první republiky ztratila. Jejím předsedou se stal Václav Čermák č. 83. V r. 1948 se sloučila s KSČ.

ZO Českého červeného kříže

Organizace byla ustavena v r. 1951 a její první výbor byl v tomto složení: A. Hejna předseda, jednatelem A. Vainar č. 30, pokladníkem Jan Vainer č. 92, revizory K. Svejkovský a A. Kocourková. Krátce po založení byl zorganizován zdravotnický kurs, jehož se zúčastnilo 13 posluchačů. Své znalosti pak uplatňovali v poskytování první pomoci místním občanům. Organizace rozvíjí činnost po celou dobu existence dobře, úspěch měla v získání bezpříspěvkových dárců krve.

Tělovýchovná jednota Sokol

Dnešní tělovýchovná organizace vznikla sloučením Dělnické tělovýchovné jednoty

a tělovýchovné jednoty Sokol v r. 1948. Předsedou sloučené tělovýchovy se stal Josef Vajner č. 87. Opět se dostala do plné aktivity a stává se jednou z neaktivnějších organizací na rokycanském okrese. Kromě tělovýchovné činnosti organizuje dramatický obor, oddíl kopané, odbíjené, stolního tenisu. Její cvičenci vystoupili na veřejném cvičení v Cheznovicích, na první a druhé spartakiádě v Praze a v r. 1956 na tělovýchovných slavnostech v Bratislavě. Úspěšný je v okresní soutěži oddíl kopané i stolního tenisu. Tělovýchovná jednota pečuje o Lidový dům, v r. 1964 bylo přistavěno sociální zařízení v hodnotě díla 540 000 Kčs, v r. 1970 byla provedena brizolitová omítka domu. V r. 1972 bylo vybudováno nové hřiště na kopanou a za tři roky pak postaveny kabiny. V posledních letech byl upraven vnitřek Lidového domu. Za svou práci získala jednota v r. 1978 bronzovou medaili za významný podíl při plnění úkolů volebního programu a celokrajové soutěže „Západočeský kraj — pevná hráz socialismu a míru“.

Včelařský spolek

Spolek byl založen v r. 1948. Jeho první výbor tvořili: V. Holý č. 32 předseda, A. Huml č. 210 jednatel, V. Hron č. 118 pokladník, J. Šťastný č. 94 důvěrník, J. Tauš č. 71 hospodář. Při založení spolku bylo registrováno 26 členů a 130 včelstev. Počet členů i včelstev stoupal, v r. 1959 měl spolek 50 členů a v posledních letech měli členové zazimováno 210 včelstev. Stavby včelstev i počet členů se každým rokem měnily vlivem ubývání pastevních podmínek. Organizace se připojila k akci výsadby stromů v obci.

Dělnický
dům
v Cheznov-
vicích

Spolek zahrádkářů

K založení spolku bylo přistoupeno v r. 1958. Tehdy měl spolek 45 zakládajících členů. Výbor tvořili: A. Huml č. 210 předseda, V. Čermák 83 jednatel, V. Hron 118 pokladník, dále F. Marek, J. Šťastný, J. Vainar, J. Černý, Jar. Huml, J. Vainer, Přesný název spolku je „Český svaz zahrádkářů a ovocnářů — místní pobočka Cheznovice“.

V obci dále rozvíjí činnost od svého založení Český svaz požární ochrany, Český svaz žen,

Svaz socialistické mládeže, jeho pionýrská organizace, Svaz československo-sovětského přátelství, myslivecké sdružení, Svaz chovatelů drobného hospodářského zvířectva.

Přičiněním všech uvedených organizací celá Národní fronta rozvíjí budovatelskou a politicko výchovnou a kulturní činnost v obci s dobrým úspěchem. Jejím přičiněním bylo dosaženo mnoho dobrých výsledků, takže v okresní soutěži obcí se Cheznovice několikrát umístily na předním místě v příslušné kategorii.

Jeden
z hezkých
pohledů
na
upravenou
obec

**Jedna z akcí
Sboru pro
občanské
záležitosti –
vítání
nových
občánek**

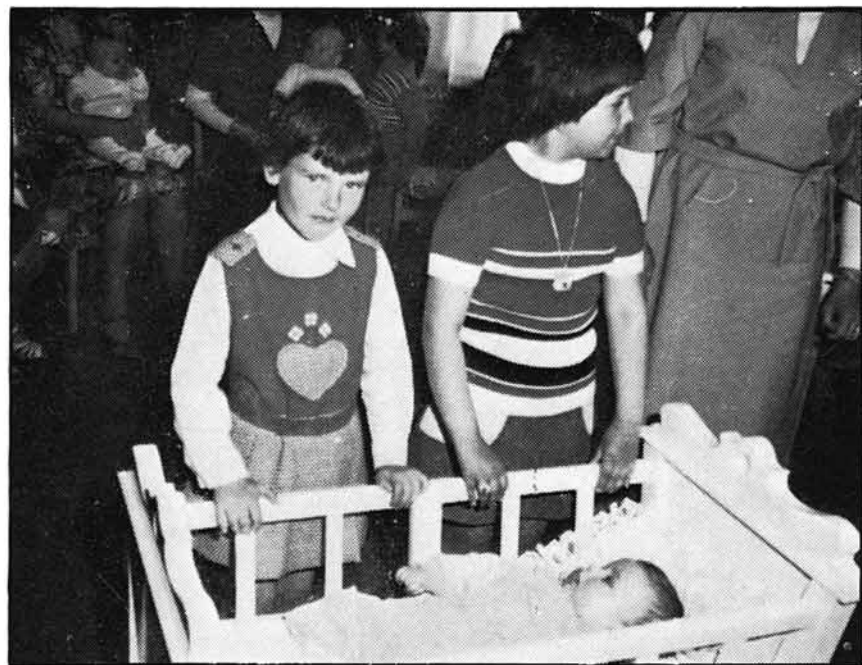
Sbor pro občanské záležitosti

Sbor pro občanské záležitosti byl v Cheznovicích založen v roce 1960 z podnětu prvního předsedy sboru soudruha Josefa Veverky čp. 115. Jeho prvními členy se stali Karel Svejkovský, Marie Svejkovská, Miroslav Vlček, Milena Vlčková a Jiřina Srpová.

Od prvopočátku plnil sbor všechny úkoly, které do jeho činnosti patří: blahopřání k různým životním výročí spoluobčanů, k uzavřeným sňatkům, zajišťoval rozloučení se zemřelými spoluobčany.

První vítání narozených dětí do života uskutečnil sbor na jaře roku 1961. Od tohoto roku jsou vítány do života všechny děti, narozené v naší obci a zapísány v pamětní knize národního výboru.

Dobrá tradice sboru pro občanské záležitosti se zachovala až do současnosti a byla rozšířena o některé nové formy činnosti. Sbor je devítičlenný a jeho hlavním úkolem nadále zůstává pečovat o radostnou oslavu všech událostí v životě občanů, prohlubovat spojení národního výboru s občany a svou činností vyjadřovat péči socialistické společnosti o člověka od jeho narození až po jeho smrt.

▲ Nová prodejna Jednoty z roku 1972

▼ Požární nádrž u regulace potoka

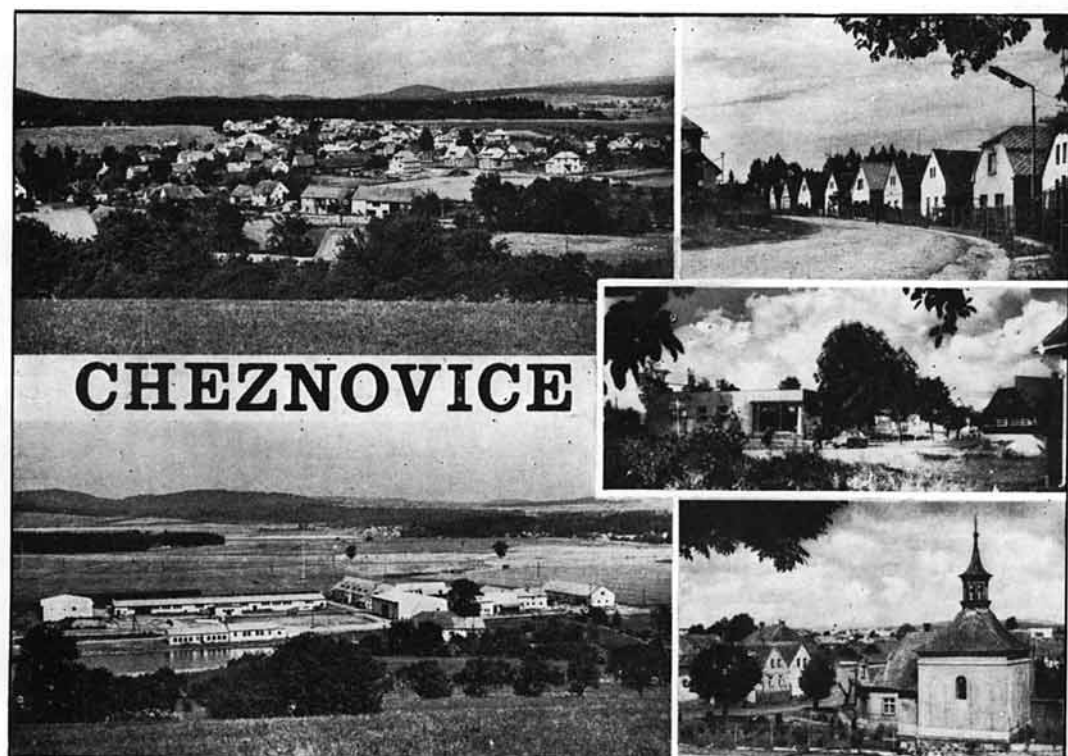

Závěrem

Obětavostí a pochopením občanů se naše obec stále mění, zvelebujeme, život se stává kulturnější a bohatší. Silně si společně, že všichni přiložíme ruku k dílu a že budeme pokračovat v započatém díle, aby naše obec neustále vzkvétala a život přinášel radost, spokojenost a krásu naší vlasti tolik milované. Slova blízkého básníka Karla Vokáče ze Strašic vyjadřují velmi dobře naše představy:

Sudba nám dala tuto zemi,
jedinou, jedinou mezi všemi,
sudba nám dala tuto řeč . . .
I když zní loutna, i když zní meč,
nesmíš ji zradit, nesmíš ji opustit,
musíš z ní všechny šťávy sát,
musíš ji věčně milovat.
Krásná je ta země, jíž nám osud dal,
aby ji z nás každý miloval,
aby ji vždy hájil tuhou paží svou,
tu zem našich předků, jejich krvi často
zbrocenou!

Pohledy na Cheznovice z roku 1973

Cheznovice

1379 - 1979

600

let obce

Obsah brožury „600. výročí obce Cheznovic“

str.

- 2 Úvod
- 3 Historie vzniku a života obce
- 15 Dělnické hnutí a cvokařství
- 18 Historie škol
- 19 Socializace obce — vznik JZD
- 21 Vývoj obce při zvelebení životního prostředí
- 25 Přehled o počtu domů a obyvatel
- 26 Správní dějiny obce
- 27 Spolková činnost — organizace NF
- 31 Závěr

Použitá literatura:

Dějiny ČSR
Profous — Místní jména v Čechách
Okres Rokycanský
Minulosti Plzně a Plzeňska
Berní rula panství hořovického
Kniha bratrské pokladny a železáren Petzold v Komárově
A. Sedláček — Hrady, zámky a tvrze království českého
Brdský kraj — roč. II. — 1910
Politický a školní okres rokycanský — kniha vydaná učitelstvem okresu — 1898
Kronika obce a školy
Urbář panství hořovického 1648
Pozemkové knihy panství hořovického
Rožmberský urbář
Podlaha — Soupis památek historických a uměleckých v království českém
Archiv archeologického ústavu ČSAV

Brožuru připravila komise ve složení:

K. Svejkovský, O. Huml, F. Štochl, M. Věček,
A. Huml, Jan Huml.

Graficky upravil a pro tisk uspořádal PhDr. Jindřich Jirka. Fotografie Vlastislav Macháček a archiv MNV. Povoleno ONV Rokycany, čj. kult. 79/79 ze dne 3. dubna 1979. Tisk Středočeské tiskárny, Praha 1, Myslíkova 15. Účelový náklad pro MNV Cheznovice

Poznámka:

Na mnohých místech brožury je užito přesného znění zápisů historických dokladů, čímž se vysvětluje styl i pravopis starého textu.

Cheznovice — leden až duben 1979.